

Intervju

Dan Lundberg

Musikverkets generaldirektör sedan 2020, docent i musikvetenskap vid Stockholms universitet och vid Åbo Akademi. Spelman och musiker, i grupperna Orientexpressen och Södra Bergens Balalajkor. Producerat program för radio om musik från olika delar av världen.

More info : https://sv.wikipedia.org/wiki/Dan_Lundberg

WM Oasis - Du, Owe Ronström och några till bildade Orientexpress, ett folkmusik band med Balkaninflenser. Vad fick er att välja Balkan musik när det var mer ”exotiskt” på den tiden med afro och västindisk musik?

Dan L - Orientexpressen bildades 1975. Det fanns ett behov av livemusik hos framförallt Internationella folkdansklubben i Stockholm. Flera av medlemmarna hade spelat i Södra bergens balalajkor och var allmänt intresserade av östeuropeisk musik. Jag var inte med från början utan kom med ca 1980. Jag hörde bulgarisk/makedonsk klarinettmusik och blev helt förälskad började spela med andra musiker. Jag kände Owe och andra i Orientexpressen redan då.

WM Oasis - Du är bland de första som med ditt band åkte till Östeuropa, för att spela, träffa och knyta kontakter med människor där nere. Har er resa bidragit med utbyte till de länderna när vi vet hur svårt det var för musiker att röra sig på den tiden?

Dan L - Ja, särskilt våra resor till Ungern och Bulgarien ledde till utbyten. Musiker som säckpiparen Kostadin Varimezov och cimbalospelaren Kalman Balogh mötte vi där och bjöd in. Vi hade också utbyten med band från Ungern som vi bjöd in till Sverige och ordnade turnéer.

WM Oasis - 1987, valdes termen world music i London, Hur uppfattade du det valda namnet på den tiden? Termen world music påstår musiketnologer att den fanns redan. Var det inte konstigt att välja samma namn, när det finns andra namn att välja?

Dan L - Jag och många andra var ganska kritiska. Det berodde främst på att vi inte gillade att man generaliserade. All ”annan” musik än den västerländska skulle klumpas ihop. Vi tyckte att musiken var värd att betraktas som något eget.

WM Oasis - Ni var också de första att inviga Falun folkmusikfestival 1986 som döptes senare några år senare till **folk & Världsmusik**. Vad tycker du om termen?

Dan L - Man vände sig så småningom vid termen världsmusik – inledningsvis var vi kritiska.

WM Oasis - Begreppet har fått mycket negativ kritik när det kom. Vilka är de viktiga orsakerna, tror du?

Dan L - Av samma orsak som jag sa innan. Men också att det uppfattades som en kommersiellt upprättad term. Gjord för att möjlig göra försäljning och distribution. Det var inte musikernas term.

WM Oasis - Jag har pratat med Ian Anderson från folkroots som var med på mötet på Empress of Russia och till min fråga om world music definitionen svarade han så här:

“Local music from out there”, ett svar som jag tycker är lite diffust. Hur tolkar du hans svar?

Det kanske är bra att hålla svaret diffust. Jag använder också en liknande ibland. ”Local music – not from here”

Det har ju varit en skillnad mellan hur termen använts i Sverige och i T.ex. England och USA. Den definition som Ian använder stämmer mer med den. I Sverige har betydelsen mer legat på ”blandmusik” – ofta drum & base i botten och exotiska instrument i melodifunktion. T.ex. Mari Boine, Hedningarna etc

WM Oasis - En annan åsikt som deltagarna från mötet är överens om är ”it was just to be a box of convenience, like jazz, classical or rock.” Jag som hade tusentals skivor i affären och är specialiserad på världsmusik tyckte att det var problematiskt att lägga alla skivor i en box, när vi vet att i vissa länder finns det upp till hundratals genrer? Vad tycker du om detta?

Dan L - Jag förstår detta – det är ju det kommersiella argumentet. Jag tycker att detta finns bra beskrivet i Simon Friths Performing Rites. Genrer är till för konsumtion – ur musikerns perspektiv är de ofta mindre betydelsefulla.

WM Oasis - Jag besökte nyligen en skivaffär i Kapstaden och tog en bild av en skivhylla, där man kan se skivorna med Edith Piaf stå under skylten **world music**. Kan vi säga att det var rätt från deras perspektiv, eller är det fel placerad?

Dan L - -Kul! Local music not from here!

WM Oasis- Ingår the Dubliners, Carlos Santana, Fairport Convention, Gotan project och Orient express i world music eller ligger det utanför denna kategori?

Dan L - Varför inte. Men det beror på vad man menar med termen. Om du frågar Orientexpressen vad vi spelar skulle vi inte säga världsmusik. Möjligen balkanmusik eller bulgariskt, serbiskt etc.

WM Oasis - Du har skrivit en bok om Svensk folkmusik. Filarfolket och Groupa provade på 80 talet att inkludera nya musikinstrument som Bouzouki, Djembe trummor etc. Kan man tolka det som innan de introducerade Bouzouki spelade de folkmusik och blev världsmusik senare?

Dan L - Kanske Om man använder den svenska definitionen av världsmusik som jag beskrev ovan. Det beror på vem som definierar och i vilket syfte.
